

mogoče stori, posebno kar se mu zdravništveno svetuje, da vsak v svoji družini skuša se držati varnostnih pravil. Saj ga vendar to nič ne stane! Treba je skrbeti poprej, nego se bolezen prične, da si potem nihče ne more očitati, da ni storil, kar je bilo mogoče ob pravem času, če bi nas utegnila zadeti nemila osoda in da ni križem rok držal.

Županstvom so naložene stroge dolžnosti, ali če jih prebivalstvo ne podpira, če jim kljubuje, potem je ves trud zastonj, škoda za čas!

Dokazano pa je, da je kolera vselej bila še zatročena, da se toraj ni na jednom mestu pri nas kar brez uzroka izcimila. Ako se ozremo na leto 1866, sprevidimo, koliko žrtev je takrat ta strašna morilka zahtevala! Leta 1854 jo je zatrosil neki rokodelski popotnik na Vransko, kjer je hudo, hudo razsajala. Po raznih spisovih in temeljitih skušnjah zdravnikov je ta bolezen prenosljiva, v prvi vrsti po človeških izmečkih.

Treba je toraj opazovati varnostna pravila, kakoršna so doslej po različnih ukazih in predpisih naznačena.

1. Snažnost pri vsem in povsodi, v hiši in po dvorih, posebno po straniščih in sploh smetiščih, odstranitev vsega, kar rado gnjuje iz bližine človeških stanovanj.

Stranišča naj se pogosto polivajo z razpuščenim železnim vitrijolom, da se razsmradijo. Tudi snažnost telesa se ne sme nikdar opuščati.

2. Čisti in sveži zrak je jeden izmed glavnih pogojev za ohranitev zdravja. Zatoraj je neobhodno treba stanišča, spalnice itd. prezračiti, odpreti okna, vrata; snažiti tla in stene, posebno v jutro.

Mnogo boleznih nastane, ker ljudje ne držé svojega stanovanja lepo v redu in žive v zaduhlem soparu.

3. Živiljenje vsakega naj bode v prvi vrsti zmerno; hrana naj bo tečna, posebno pa naj se opazuje zmernost zvečer.

Vsega pa se je treba zdržati, kar bi utegnilo uzročiti drisko n. pr. surovo sočivje, salata v preobilni množini, murke, pred vsem pa nezrelo sadje; sploh je priporočati, da se sadje, sir, mastne jedi le zmerno uživajo.

4. Pitna voda mora biti čista, brez duha; žalibog, da ljudstvo premalo in premalo pazi na dobro vodo in boleznih po kmetih v mnogih slučajih izvirajo iz slabe pitne vode; grda navada, da se napravljajo poleg vodnjakov gnojšča, mora se odločno in strogo grajati.

5. Bolezen kolera prične se navadno z lahko brezbolestno drisko; toraj naj se nastop te podložne bolezni ne zanemarja; takoj naj dotični začne zmerneje živeti, naj pije kamilice, melisov čaj, naj gorko drži trebuh.

Silno pa je svariti pred onimi zdravili, ki jih ponujajo po časnikih in katerim se pripisuje moč proti koleri. Bolje je brž povprašati zdravnika, dokler je še čas.

6. Oštirji, ki imajo pravico, prenočevati tujce, naj ostro pazijo, odkod in v kakem zdravstvenem stanu pride tujec; ako zapazijo kaj sumljivega, naj svoj pomislek brez pomude naznanijo županstvu.

Konečno izrekamo srčno željo, da bi naše prebivalstvo prišlo do spoznanja, da jim je snažnost in zdravstvena pozornost sploh in zmiraj potrebna, če vladajo nalezljive bolezni ali ne.

Ivan G.

Sejmovi. Dne 9. maja v Apačah, v Arnožu, na Polju, na Ponikvi in v Brežicah. Dne 10. maja pri sv. Primožu v Celjskem okraju. Dne 12. maja na Planini, na Teharju in v Slov. Gradu.

Dopisi.

S Ponikve. (Šolsko društvo.) Tudi pri nas se je ustanovila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Na velikonočni ponedeljek popoldne smo imeli prvi občni zbor. Zbranih je bilo mnogo zavednih kmetov iz bližnje okolice in počastili so nas s svojim prihodom tudi odlični gostje iz sosednega Šent-Jurija. Zborovanje je začel za to pooblaščen g. župan Franc Podgoršek s primernim nagovorom in s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja. Potem je povzel besedo g. Franc Podgoršek mlajši, pravnik v Gradu, in je v prav lepem in krepkem govoru razložil pomen naše družbe. Glavna misel njegovyega govora je: Slovenska mladina naj se izreja in uči na podlagi narodnega jezika v tistem duhu, v katerem sta pred tisoč leti učila sv. brata Ciril in Metod. Bodimo zavedni Slovenci, ne dajmo se pod koš tujim narodom, ki prežijo od vseh strani, da bi nas zatrli. Ponkovičani naj se spominjajo, da je bil v tem kraju rojen Anton Martin Slomšek, ki je največ storil za slovenske šole. Ponosni smejo biti za to in posnemajo naj ga s tem, da v prav obilnem številu pristopijo k družbi sv. Cirila in Metoda. — Gospod Pelan iz Šent-Jurija je kot zastopnik Šentjurske podružnice pozdravil navzočne in je v domačem, prav mirljivem govoru našteval koristi naše družbe. — V odbor so voljeni: prvomestnik g. Franc Podgoršek, župan in veleposestnik na Ponikvi, namestnik Gašpar Senica, veleposestnik v Ponkvi; blagajnik Miha Oberski, nadučitelj, namestnik Miha Zdolšek, posestnik v Luterjah; tajnik Franc Šetinc, učitelj, namestnik Anton Galuf, posestnik v Slatini. Naša podružnica ima že 5 ustanovnikov in 50 letnikov. Zanašamo se, da ji ostanejo zvesti vsi dosedanji udje, in da vsak svojo skrb

obrača na to, da ji pridobi še novih udov. Ravnajmo se po besedah č. g. Aškerca: „Slomšekov duh plavaj nad Vami in navdušuj Vas za svete naše pravice! Branimo se sami, ker vemo, da nas sovražniki naši ne bodo branili.“

Iz Trnoveljske okolice. (Nekaj novega.) Dne 19. aprila, ko smo slovenski kmetje orali zemljo, počí pri nas — ob 3. popoldan — prvíkrat možnar. Mislímo sí, kaj mora to neki biti? Poslušamo vsi skrbno in gledamo okoli, ali je morda ogenj. Ne, to bo kaj drugega, kajti je pokalo le naprej noter do trde noči. Sedaj še nam le pride na pamet, da imajo že zopet nemškutarji kakšno slovesnost, kajti bilo je pri Erjavcu na Spodnji Hudinji. Zadeli smo jo. Volitva je bila našega starega župana g. Fr. Okorna. O srečni dan, da ga je še učakal enkrat, da so mu pa dali zopet za 3 leta rdeči klobuk z 22 glasi in ga posadili zopet nazaj na županji stol. Zdaj bode že lahko spal, ker je bil doslej vedno v mislih kdo da bode župan. Zakaj da pa niso v Škofljivasi streljali, tega ne vemo. Morda že za to, da ne bi Slovenci oglušali. Ali se vam ne zdi to smešno, da, ko si volijo župana, tako streljajo, da se zemlja trese? Jaz mislim, da tega pri Slovencih ni, ako se niso še s pametjo skregali. — Še nekaj! Bo tudi mislim dobro, ker sem bil sam pričujoč. Še ni dolgo od tega, kar je prišel iz dotične gostilne krčmar na občinsko hišo h gosp. Okornu prosit za dovoljenje, da bi imel tisti dan godbo in ples. Ko župan to sliši, malo pomisli, potem pa reče: Ne potrebujete, saj pridem jaz popoldne tudi k vam. Tako je torej po takem pri nas ob enem župan in licenca.

Od Št. Jurja ob juž. žel. (Občni zbor „Cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajar“.) [Konec.] Poročilo ravnateljstvo o delovanju društva v teku leta 1886—87. Predsednik g. dr. Ipavíc poroča, da je društvo v teku 1886—87. l. ustanovilo nov vrt v obsegu enega orala zemlje, ga rigolalo in ga z lesenim plotom ogradilo. Vanj se je zasadilo 5000 divjakov, izmed teh se je 4000 že požlahnilo. Letošnjo spomlad se je razdelilo 32.000 divjakov in cepičev brezplačno med raznostranske posestnike in šole: Razbor, Blanca, Rifenberg, Slivnica, Pišce, Dobova, Št. Peter v Savinjski dolini, Žavec, Št. Kunigunda, Podčetrtek, Ptuj, Št. Jurij ob juž. žel., Št. Jurij pod Tabrom, Šmarten na Pohorju, Dobje, Šmarten pri Slov. Gradcu in Rečica. Društvo je imelo v minulem letu dva občna zbora prvega v Št. Jurju ob juž. želez., drugega na Ptuj; odbor pa je imel štiri seje. Društvo je dobilo podpore in sicer: a) od visokega c. kr. ministerstva za poljedelstvo 300 fl.; b) slavni deželni zbor Štajarski 300 fl.; c) slavni okrajni zastop v Celju 100 fl.; za te darove

se zbor toplo zahvaljuje. Visoko ministerstvo za poljedelstvo je na dalje našemu društvu darovalo 50 iztisov knjige „Kmetijsko Berilo“ na razpolaganje, katere je društvo tako-le razdelilo: 12 iztisov slav. c. kr. okr. glavarstvu v Celju, 6 iztisov v Ptuj, 4 iztisov v Ljutomeru, 6 iztisov v Mariboru, 6 iztisov v Brežicah, 6 iztisov v Slov. Gradcu, da v vsakem šolskem okraju dobite dve šoli vsaka po en iztis. Isto tako so dobile šole v Št. Jurju ob juž. ž., na Blanci in Št. Florijan v Doliču po en iztis. Ostalih sedem iztisov pa se je zaslužnim udom našega društva razdelilo. Na predlog g. predsednika se izreče zahvala g. M. Vošnjaku državnemu poslancu v Celju, po katerega osebnem prizadevanju so došle podpore našemu društvu; tako se izreče zahvala tudi veleposestniku g. Fr. Lenčeku na Blanci, kateri je naše društvo pri c. kr. kmetijski družbi v Gradcu zastopal in se ondi potegoval za slovenskega jezika zmožnega potovalnega učitelja za Spod. Štajer. Naslednja točka obravnavalnega vzporeda je volitev novega odbora. Občni zbor si voli dose danje odbornike in sicer: G. dr. G. Ipavíc kot predsednik, g. vitez Hugo Berks, graščak na Blagovni, podpredsednik, g. Franc Praunseis, veleposestnik v Št. Jurju, blagajnik, g. Franc Lenček, veleposestnik na Blanci, g. Mihael Vošnjak, drž. in dež. poslanec v Celju, g. Mihael Vizjak, odlikovani sadjerejec v Teharjih, kot odborniki in Valentin Jarc, učitelj v Št. Jurju ob juž. ž., kot tajnik. Kot poročevalec društvenih računov poroča g. T. Grab, ter konečno omenja, da je v društveni blagajnici še 200 fl. ostanka v gotovini. Predsednik potem zahvaljeva za tako mnogobrojno in vztrajno udeležbo sklene zborovanje. Zdaj pa se prične razdelovanje divjakov in cepičev med navzočne; razdelilo se je 1100 divjakov in primerno število cepičev — brezplačno. V. Jarc, tajnik.

Iz Vranskega. (Požar.) Po noči dne 20. aprila je v tukajšnji tovarni za posodo nastal v prvem nadstropju požar, ki bi bil skoraj postal osodepoln. Tovarna je namreč v svoji sestavi stavljena nekoliko proti pravilom, dimniki ni so postavni in marsikatera siceršna pomanjkljivost bi se dala še grajati. Naša vrla požarna bramba je z načelnikom gosp. Osetom hitela nemudoma k požarišču in po močnem naporu zadušila je ogenj, ki bi bil malo, da ne švignil navzgor skozi streho, pooljeno s têrom. Ker je pihal hud veter, bi bila gotovo v strašno nezgodo prišla sosedna vas Čeplje. Da se to ni zgodilo, zahvaliti se je požarni brambi, katero je komaj ustanovljeno čakala sicer prva, ali tako silno težka naloga, gasiti v velikí tovarni. Po našem kraju je mnogo poslopij še, ki so zaradi ognja tako hudo nevarna, da se nam je čuditi, ako nas je mili Bog še obvaroval silovitih požarov. Priporočati je treba našemu

ljudstvo prav gorko, da naj ojstro pazijo na vse, kar bi utegnilo prouzročiti požar, osobito naj otrokom skrivajo žveplenke. Kadar nezgoda pride, je zdihovanje zastoj!

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) Veselo je videti, kako živahno se naši domoljubi udeležujejo in žrtvujejo za ta blagi namen, visoko se mora čislati ta požrtvovalnost z ozirom na to, da more biti dandanes posebno Slovenec ud in podpiratelj mnogobrojnih društev in podjetij. Potreba našega društva se je pokazala ravno v tem in obilni sad ne bode izostal. Kako hvaležen je deček in pridni dijak zdaj, ko se vendar jedenkrat na dan z dobro hrano preskrbi! Prej jih je mnogo bilo po več dni v tednu brez kosila, mnogo jih je moralo radi tega gimnazijo popustiti, celo oboleli so vsled stradanja. Jako vrló so se obnesli posebno naši štajarski duhovni, ki so skoro vsi kot udje pristopili dijaški kuhinji. Prvo letno poročilo bode zelo zanimivo.

Po zadnjem izkazu so darovali dalje: Prevzv. Hugo knez Windischgrätz 5 fl., prevzv. Veriand knez Windischgrätz 10 fl., preč. g. dr. L. Gregorec, kanonik, drž. poslanec 5 fl., preč. g. Kozinc, kapl. v Slatini 2 fl., preč. g. Josip Sever, župnik v Zavodnji 5 fl., preč. g. Jakob Filip Bohinc, dekan v Braslovčah 5 fl., č. g. Klančnik, duhovnik v pokoju v Braslovčah 10 fl., č. g. J. Hribernik, kaplan v Braslovčah 2 fl., č. g. Emeran Šlander, oskrbnik v Radgoni 5 fl., č. g. Fran Hecl, kaplan v Radgoni 2 fl., č. g. Al. Sver, kaplan v Radgoni 2 fl., č. g. Val. Par, župnik v Gotovljah 5 fl., gosp. Ant. Petriček v Žavcu, gg.: Waida, Kugler, Janežič, dr. Horvat, dr. Lemež, dr. Vrečko v Celju mesečnino, vkup 3 fl. 50 kr., g. Miško Bregar v Celju 1 fl., g. prof. Maks Pleteršnik v Ljubljani 5 fl., č. g. Josip Jeraj, župnik v Žavcu 5 fl., č. g. Mart. Pintar, duhovnik v Račečah 5 fl., gosp. Jakob Kaučič, e. kr. knjigovodja v pok. v Tivoli v Ljubljani 2 fl. 50 kr., č. g. Josip Žehel, župnik v Mozirju, postal je pokrovitelj in daroval letos 12 fl. 50 kr. Bog plati vsem! Daljne darove sprejema podpisani Maks Veršec, blagajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvišji red, kar jih ima cesarstvo, red „zlatega runa“ so podelili svitli cesar grofu Kalnokyju, ministru zunanjih zadev, grofu Bylandtu, ministru ces. vojne, baronu Sennyeyu, predsedniku Ogerske gosposke zbornice, grofu Szeesenu, najvišjemu vojnemu maršalu in fml. knezu Windischgrätzu. — V državnem zboru so že v ponedeljek dne 2. majnika začeli posebno razpravo o drž. proračunu. Splošnja je toraj bila samo štiri dni — prav

toliko so jih ji bili že naprej odločili. Izmed slov. poslancev je govoril samo prof. Šuklje, do drugih ni več vrsta prišla, zato pa je dr. Lav. Gregorec že, drugi pa še bodo v posebni razpravi razkrili želje svoje in svojih volilcev. — Kat. šolsko društvo, doslej samo za spodnje avstrijsko nadvojvodino, raztegne svoje delovanje še to leto na celo cesarstvo. Sedaj ima 5 do 6 tisoč udov in izdaja poseben list „Kršč. družina“. Društvo posebno velja za kat. Nemce in je torej nasproti zloglasnemu šulvereinu. — V Gradcu so imeli v ponedeljek dne 2. majnika „cvetlični corso“, t. j. več vozov polnih cvetlic je drdralo okoli po mestu in v „industriehalle“, in nekaj mladih žensk jih je z njih sipalo na gledalce. Da se jim le hoče! — Novi koroški škof so brž izpoznali, kaj jim manjka v škofiji — duhovnikov ter so že kupili hišo za novo dijaško semenišče. V le-tem si čejo jih po času vzrediti. — V Celovcu imajo te dni dopolnilne volitve v mestni zastop. Doselej, pa menda tudi posej nosi v njem liberalna ultranemška gospoda zvonec. — Na Jurjevo je dobil posestnik v Begunjah na Gorenjskem prvi letošnji roj; sejem pa se jim tovej v Ljubljani ni posebno obnesel, najbolj za to ne, ker še konji ne smejo čez meje. Za „Narodni dom“ v Ljubljani je sedaj že nabranih 51.111 gid. in 91 kr. Nekaj je to že, vendar pa še premalo za „dom“, ki bi bilo neko zavetišče vsega slov. ljudstva. — V Gorico je prišel dne dni dr. Valussi, poprej stolni prošt v Gorici, sedaj knjezoškof v Trientu, obiskal je tudi svojo domačijo. — Slovenci imajo v nedeljo dne 8. maja veliko veselico v Solkanu. Kakor je podoba, bode veselica v resnici narodna pa tu tudi v prvi vrsti avstrijska. — V novi luki pri Trstu je v angleški ladji, Zaire, nastal uno soboto ogenj, ladijo so deli še precej hitro pod vodo, vendar pa je veliko škode. — Kakor smo se nadjali, poroča se sedaj, da je odslej obč. zastop mestica Buzata ves v rokah hrvaških mož. lahončiči so popolnem padli. Tako je prav, morebiti se bode poslej marsikateri lahončič prelevil v poštenega Hrvata. — Hrvaški sabor snide se dne 15. maja v Zagrebu ter ostane skupaj tje do konca tega meseca. To zasedanje mu bode zadnje, kajti že meseca junija bodo nove volitve. Tako hoče madjarska vlada. Kakor poznamo madjarsko silo, ni dvoma, da še dobode tudi pri njih sedanja „narodna stranka“ večino.

Vunanje države. Ali se že k malu skliče, koga voli za kneza Bolgarsko „sobranje“, to ste vprašanji, ki jima nihče ne ve odgovora. Prejšnji, knez Aleksander Battenberški, še ima vedno upanje, hoče pa potem Bolgarijo sklicati za kraljestvo, ako ne bodo druge vlade zoper to. Mož ima gotovo za to dobro voljo. — Turčija še ima svojega poslanca, Riza-beja, v Sofiji, toda pri Bolgarskih regentih